

TORONTÁL

Ára:	Szerkesztőség és kiadóhivatal:	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára:
	Vel. Beckserek, Obiljeva (Zápolya) u. 1		Felelős szerkesztő:	Egész évre . 180 D	
75	Telefonszámok:	Dr. MARA JENŐ	Félévre . . . 90 D	Havonta . . . 15 D	para
para	Szerkesztőség 281		Hirdetések díjazás szerint		
	Kiadóhivatal 21		Megjelenik naponta délben		
	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek				

A demokrata-klub ülése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, okt. 11.

Politikai körökben sokan mára várták a demokrata-párt felbomlásának bekövetkeztét. Ha ezek a hírek talán tulvérmesek voltak is, mindenesetre tény, hogy viharos ülést reméltek, amely esetleg komplikációt idézhet elő az amugy sem szilárd politikai helyzetben. Az ülés azonban erre a kombinációra is rácafozott, mert azon egyáltalában nem voltak viharos összetűzések, a legnagyobb egyetértésben tárgyaltak minden szönyvegre kerülő ügyben simán döntöttek, kerülve minden összetűzést.

Elhangzottak ugyan pro és kontra beszédek a Davidovity-Pribiesevity-féle afférben, ezek azonban hosszabb és élesebb vitára nem adtak alkalmat.

Felszólalt még többek között Simankovity országgyűlési képviselő, aki kifogásolta, hogy a Pravda tudósításokat közöl a demokrata képviselői klub zárt üléseiről. Ezután néhány boszniai és szlovéniai képviselő beszélt és a pártegység megmaradásának fontosságát hangsúlyozta.

A klub holnapi ülésén döntő határozatokat hoznak a párt jövő politikájára nézve.

Anglia a jogért harcolt de a saját jogáért!

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, okt. 11.

A hősök emlékoszlopának a leleplezési ünnepségén részt vett Lloyd George angol miniszterelnök is. A miniszterelnök az ünnepségen beszédet mondott, amely alkalommal hivatkozott arra, hogy Anglia a szabadságért és jogért harcolt. Tragikus volna tehát, hogyha a szövetségesek most válnának el egymástól, amikor a világ újjáépítésén együtt működhetnek.

A magyar állatjótételei ügye.

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, okt. 11.

Korányi Frigyes báró néhány nap előtt Párisba érkezett és azóta állandóan az állatjótétel ügyében tárgyal a francia kormány megbízottjaival. Az állatjótétel kérdése ezen a héten kerül a jótételei főbizottság elé. A főbizottság ülésére a magyar megbízottakat is meghívják, hogy kifejthessék álláspontjukat.

Az új lakástörvény végrehajtási rendeletei.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, okt. 11.

Dr. Zserjav, szociálpolitikai miniszter tegnap írta alá a lakástörvény végrehajtásáról szóló rendeletet. A végrehajtási utasítás, amely 1923 január 1-én lép életbe, ötvenkilenc pontot tartalmaz. A fontosabb rendelkezések a következők:

2. §. 1923 január elsejétől minden lakó és üzlettulajdonos a jelenlegi lakását (üzlethelyiségét) megtarthatja 1925 január elsejéig.

3. §. Pénzintézetek, biztosító társaságok, kereskedelmi és ipari vállalatoktól, amelyek a nagykereskedelem és nagyipar jellegével bírnak, a lakásbíróságok elveszik a bérelt helyiségeket, ha az illetők meghatározott időn belül nem építenek üzletük és alkalmazottaik részére megfelelő helyiségeket. A rendelkezés alól kivételt képeznek azok az intézmények, amelyeknél az építés nagy költsége veszélyezteti az üzlet fennmaradását.

Az 5. § elmondja, hogy az elsőfokú bíróságok elveszik azon bérlők lakását, akiknek vagyonuk több mint másfél millió dinár, vagy évi jövedelmük meghaladja a hatvan ezer dinárt és az ország területén nincsen házuk, ha két év alatt nem építenek megfelelő lakásokat.

A hetedik pont szerint a lakásbíróságok elveszik annak a lakásának háza van s más tulajdonát képező házában lakik béreltben.

A 8. § a béreadó felmondási jogáról intézkedik. A rendeletnek e szakasza szerint a béreadó felmondhat, ha a bérlő magaviselete erősen kifogás alá esik, vagy ha a bérlő fizetési kötelezettségének két hónapon át eleget nem tett.

A háztulajdonos abban az esetben is felmondhat, ha épületét le akarja bontatni, hogy helyén újat emeltessen. A felmondás erre vonatkozó részleteit későbbi rendelet fogja szabályozni.

A tizedik pont is a felmondási kérdést rendez. Eszerint a háztulajdonos felmondhat a törvényileg biztosított felmondási időnek tisz-

teleiben tartása mellett lakójának akkor, ha a lakásra saját céljaira feltétlen szüksége van, vagy hogyha a tulajdonos ugyanabban a helységben, de idegen házában lakik. Akik 1914 július 25-ike után lettek háztulajdonosok, csak egy éven belül mondhatnak fel.

A végrehajtási utasítás 11-ik pontja az üzlethelyiségekről rendelkezik. Azon üzlethelyiségek és iparhelyiségek tulajdonosai, akik az utolsó háború előtt, vagy alatt adták bérbe helyiségeiket, a jelenlegi bérlőnek a szokásos felmondási időn belül felmondhatnak, ha a helyiség saját vagy gyermekeik használatára szükséges. Azok az üzlettulajdonosok, akik 1914 július 25-ike után adták bérbe helyiségeiket, csak hat hónapra mondhatnak fel.

A 13. § alapján minden háztulajdonos köteles huszonegy órán belül az üres lakásokat bejelenteni.

A 15. § szerint az üres lakásokat elsősorban állami tisztviselők kapják és olyanok, akik házbontás miatt kénytelenek lakásukból kiköltözödni.

A tizenhatodik paragrafus, amely a lakbérrel szól, elmondja, hogy a bérlők a bérelt helyiségeket 1923 január 1-étől 1925 január elsejéig megtarthatják, vagy a jelenlegi házbér mellett, vagy újabb meg egyezés alapján, vagy a megalakuló választott bíróság útján meghatározott összeg mellett.

Az albérlekről a huszadik pont a következőképpen intézkedik: A háztulajdonosok 1923 január elsejétől a lakástörvény érvényben maradásáig, jogában áll, hogy attól a bérlőtől, aki albérletbe adja ki lakásának egyes részeit, részjövédelmet követelhesen. A részjövédlem butorozott szoba után az összeg tíz, butorozatlan szoba után pedig az összeg husz százaléka.

A végrehajtási utasítás többi szakasza a bünteléseket, a különféle illetékeket és a lakásbíróságok megszervezésének hatáskörét állapítja meg.

Lloyd George lemondása.

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, okt. 11.

A minisztertanács elhatározta, hogy elrendeli a képviselőválasztást és legkésőbb két hónapon belül kiírja a választásokat. Az indítványt azonban nem Lloyd George tette. A választás után Lloyd George állítólag le fog mondani.

A jótétel újra beszéltet magáról.

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, okt. 11.

A Chikago Tribune jelentése szerint a jótételei bizottság kénytelen a német márka zubanása miatt új rendszabályokhoz nyulni. Ha a jótételt meg akarják oldani, úgy vagy új zálogokat kell követelniök, vagy Németországot szigorú ellenőrzés alá kell vennie.

Bánffy nem mond le.

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, okt. 11.

Politikai körökben már jó ideje az a hír került forgalomba, hogy Bánffy külügyminiszter megválna az állásától. Illetékes helyen most kijelentik, hogy Bánffy ma vagy holnap átveszi a miniszteriuma vezetését. A legközelebbi minisztertanácson már részt vesz, amely alkalommal a külpolitikai helyzetről fog nyilatkozni.

Talán már késő is!

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

Wien, okt. 11.

Insbruckból jelentik, hogy Dél-tirol annexiójának harmadik évfordulóján nagy tüntetést rendeztek a német lakosok. A házak gyászlobogóval voltak ellátva, az egyesületek zászlóit gyászfátyolokkal vonták be. Az ünnepi nap szónokai rámutattak azokra a szenvedésekre, amelyeknek a fasiszták részéről a lakosság ki van téve.

A népek önrendelkezési joga.

— A „Torontál” tudósítójának távirata.

Newyork, okt. 11.

A World jelenti, hogy kormánykörök véleménye szerint az idő elérkezett a világ pénzügyeinek egyensúlyba hozására. Az Egyesült-Államok kormánya kilátásba helyezte, hogy a pénzügyi konferenciára való meghívást elfogadja.

TÖZSDE

Október 11.

Beograd. (Zárlat.) Valuták: Frank 480, Cseh korona 22550, Márka 325.

Devizák: London 285, Páris 482, Márka 63, Genf 1190, Szaloniki 170, Milano 274, Prága 22550, Berlin

227, Wien 009, Bukarest 4025, Szófia 4350, Budapest 252.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 019, Newyork 535, London 2269, Páris 4040, Milano 2280, Prága 1835, Budapest 02150, Zagreb 20250, Varsó 00550, Wien 000850, bélyegzett 000875.

Budapest. (Zárlat.) Berlin 105, Prága 83, Bukarest 1475—1575, Varsó 2729.

A francia puccsból.

A „Toronto” tudósítójának távirata.

Páris, okt. 11.

A francia parlament esütörtökön ül össze. A napirend első tárgya a külügyi kérdés megvitatása. Azután sorra kerül a német jóvátétel ügye. A német jóvátételre vonatkozólag Poincaré javasolni fogja, hogy a Németország által negyvenkét év alatt fizetendő hetvennégy milliárdból Németország egy év alatt husz milliárd értékű nyersanyagot szállítson és a többi adósságot Franciaország elengedné. Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják Poincaré javaslatának a hatását.

A Népszövetség Sir William Goode-t bizza meg Ausztria kormány- zásával?

A Torontoi wieni szerkesztőségétől.

Wien, okt. 11.

Diplomáciai körökben az a hír van elterjedve, hogy a Népszövetség Ausztria ellenőrzésével, illetőleg a pénzügyi kormányzó teendőivel Sir William Goode-t fogja megbízni. Sir Goode közvetlenül az összejövetel után került Wienbe és a jóvátételi bizottság elnöke lett. Mint ilyen, nagy szerepet játszott az utódállamok politikájának életében, mert abban az időben ő volt a különböző angol diplomáciai missziók feje. Sir Goode tavaly távozott Wienből, maga kérte visszahívását, mivel ő Ausztriát külföldi kölesönökkel akarta szanálni, az entente és a Népszövetség azonban akkor még tudni sem akartak az osztrák kölesönről. Sir Goode elkezdte a munkát, hogy szanálási terveit nem fogadták el, elhagyta magas pozícióját. Most, hogy a Népszövetség Ausztria számára a kölcsönt megszavazta, felvetődött az a terv, hogy a terv apostolatát és az osztrák viszonyok legkittünőbb angol ismerőjét, Sir William Goode-t nevezzék ki Ausztria népszövetségi biztosává. Osztrák politikai körökben Sir Goode kinevezését örömmel látják, diplomáciai körök felfogása szerint az angol államférfi a megbízatást tényleg hajlandó elfogadni. Erre vall az, hogy a „Manchester Guardian” nyilatkozatot közöl Sir Goode-tól, aki a Népszövetség döntését ebben a nyilatkozatban élesen helyesli és azon véleményének ad kifejezést, hogy mindenkinek saját érdekében tehetségéhez mérten részt kell vennie Ausztria szanálásában.

Elitették a hüvösvölgyi gyilkost.

Friedrichkeit Ferenc tavaly novemberben a Hüvösvölgyben meggyilkolta és kirabolta Neuwirth Henriknét. A budapesti törvényszék a gyilkost életfogytiglani fegyházra ítélte. Az ítéletábra fellebbezés folytán ma tárgyalta az ügyet és megváltoztatta az elsőfoku bíróság minősítését és ítéletét. A tábla előre megfontolt szándéku gyilkosság és rablás büntetésében találta bűnösnek a gyilkost és közteli általi halálra ítélte. A védő semmiségi panaszt jelentett be. Az ítélet kegyelemért folyamodott.

Aláírták a fegyverszünetet.

— A „Toronto” tudósítójának távirata. —

Páris, október 11.

A „Havas” konstantinápolyi jelentése szerint Mudániában aláírták a fegyverszüneti szerződést.

Róma, okt. 11.

Kalopulosz tábornok kijelentette, hogy a görög hadsereg inkább

izekre tépeti magát, semhogy Thráciát kiürítse.

London, október 11.

A „Morning Post” jelentése szerint a szultán végleg fel- ajánlotta lemondását. Az angorai kormány a lemondást elfogadta.

London, okt. 11.

A Thráciát megszálló görög hadseregben felkelés tört ki. Drinápolyban és Kirkilisszében több tisztet megöltek.

Páris, okt. 11.

A jegyzőkönyv, amelyet Izmid pasának Mudániában tegnap átnyújtottak, a következőket tartalmazza: A görögök Thráciát tizen-négy napon belül kiürítik. A görög polgári hatóságok és esendőség a lehető leggyorsabban visszavonulnak. A kiürített ország közigazgatását a szövetséges hatóságok átveszik és ugyanaznap átadják a törököknek. A kiürítésnek és átadásnak harminc nap alatt meg kell történnie. A bevonuló török hatóságokat nacionalista esendőrcsapatok kísérik és pedig oly számban, amennyi a rend fenntartásá-

hoz szükséges. Az angorai kormány a leggyorsabban visszavonja a csapatait és pedig a szövetségköziek által megszállt határig. A semleges zónáról a szövetségesek döntenek és azt, hogyha annak szükségét látják, kiterjeszthetik. Az angorai kormány kötelezi magát, hogy a zónák határait nem lépi át, Kelet-Thráciába nem küld csapatokat, amíg a békeszerződés létre nem jön.

Zürich, okt. 11.

Athéni jelentés szerint a thráciái képviselők vezetése alatt álló bizottság megbízást kapott Thrácia kiürítésére. A bizottság a rend fenn tartásáról és a menekültek elhelyezéséről fog gondoskodni. A munkánál megfelelő számú rendőri és polgári közeg működik közre.

Párisban a leányok és férfiak tisztességesen megismerkedhetnek.

Páris, okt. 10.

A Zöld Szalag Klub ma tartotta alakuló gyűlését. Ez a — mondhatnám — történelmi jelenet a Boulevard des Italiens egyik előkelő restaurántjának külön termében zajlott le. A székeken hölgyek és urak ültek. Valamennyien az ugynevezett jobb osztályhoz tartoztak. Majdnem mind 30 éven alul voltak, de itt-ott egy-egy idősebb nő vagy ur komoly pillantása is rásegeződött az elnöki pódiumra. A pódiumon Renan ur állott. Teljes ellentétben volt híres névrokonának, — szikár, magas, fekete dus szakáll fedte arcát, sűrű haja hullámosan volt hátrafésülve és foglalkozására nézve nem volt filozófus, hanem — gyógyszerértulajdonos.

— Mielőtt rátérnék tulajdonképeni célunk vázolására — kezdte elnöki megnyitóját Renan ur — el kell mondanom, hogy a „Zöld Szalag” nem ma kopogtat először társadalmunk ajtaján. Voltaképpen most két esztendeje indítottuk meg ezt a mozgalmat. Akkor is, mint ma, az volt a célunk, hogy a házassodni akaró férfiakat összehozzuk a férjhez menni hajlandó hölgyekkel. Mindnyájan tudjuk, hogy társadalmunk egyik fekélye a megfelelő férjre akadni nem tudó leány és a megfelelő házastársra akadni nem tudó férfi. Mind a kettőből tízezer és tízezer példány járkal szerte az országban gondterhes fejjel s nem tud megfelelő párba akadni. Hiányzik az alkalom az egymásra akadáshoz és a találkozáshoz. Mi úgy akartunk segíteni a bajon, hogy megalakítottuk a Zöld Szalag Társaságot. E társaságba csak azok iratkozhatnak be, akik háza-

sodni vagy férjhez menni akarnak. Belépésükkel arra kötelezték magukat, hogy gomblyukukba vagy a mellükön zöld szalagot fognak viselni, erről megismerik egymást s na megtetszenek egymásnak, közeledhetnek egymáshoz.

Renan ur ezután elmondotta, hogy a társaságnak ugyan sok tagja volt, mégsem tudott eredményeket felmutatni. Ugy a nők, mint a férfiak ugyanis szegélyték a zöld szalagot utcaán és más nyilvános helyeken viselni.

— Nyilvánvaló volt tehát — folytatta — hogy kísérletünk nem sikerült. Ekkor határoztuk el magunkat, hogy más uton közeledünk célunkhoz. megalakítjuk a Zöld Szalag Klubot. E klub tagja mindenki lehet, aki nősülni vagy férjhez menni akar. Semmiféle jelvényt viselniük nem kell.

— Aki klubunkba a lábát beteszi, legyen az akár nő, vagy férfi, tudja, hogy amilyen céllal ő oda-jött, ugyanolyan céllal jöttek oda a többiek is. A klub helyiségeiben mindenki egy számot tartozik viselni s így a bemutatkozásnál a nevet nem kell megmondani. Tegyük most már fel, hogy egy férfinak megtetszik egy nő. Mi a teendője? Megjegyzí magának a nő számát s ezzel a számmal a klub titkárságához fordul. Ott megmondja, hogy — mondjuk — a 23-as számú leány megnyerte tetszését s hajlandó lenne őt feleségül venni. A klub titkára erre kérdőívet tesz eléje, amelyet pontosan ki kell töltenie. A kitöltött kérdőívet — amely a férfi foglalkozását, vagyoni viszonyait, állását, születési helyét, az ő és szülei társadalmi helyzetét és egyáltalán minden rávonatkozó adatot tartalmaz — a titkárság hivatalosan elküldi a 23-as számú leány szüleinek. Ezek-

nek módjukban van az adatokat ellenőrizni s ha a megfelelő gondos ellenőrzés után a leány szüleinek nincsen kifogásuk a tervezett házasság ellen, akkor ugyanilyen kérdőívet töltenek ki s ezt az ívet a fiatalembernek kézbesítik. A fiatalember, természetesen, szintén ellenőrzi az adatokat, s ha ezek „stimmelnek”, akkor következik a szülőkkel való megismerkedés, majd eljegyzés és végül, ha úgy tetszik, mehetnek az anyakönyvvezetőhöz.

Az elnök itt megjegyezte, hogy a klub szabályai szerint mielőtt a férfi a kérdőívet kitöltene, köteles szigorú orvosi vizsgálat alá vetni magát. E vizsgálat nélkül kérdőívet egyáltalán nem is kaphat.

Az elnöki megnyitó után többen felszóltak. A nők főképpen arra vetettek szót, hogy minden esetleges félrevezetésnek vagy csábításnak elejét vegyék. Az erre vonatkozó szigorú határozatokat be is vették az alapszabályokba. Végül egyhanguan elfogadták az alapszabályokat s Renan ur megilletődve így szólott:

— A Zöld Szalag Klubot megalakultnak jelentem ki. Meg vagyok róla győződve, hogy néhány esztendő múlva a volt tagok ezrei szeretettel és hálával fognak arra a helyre gondolni, ahol boldogságuk megszületett.

Taps és éljenzés fogadta ezeket a szavakat.

Szmírnai menekültek.

Budapestről jelentik: Bosznay Dezső debreczeni nagykereskedő feleségének rokonai, Castelli István, Castelli Mária és Castelli Zseni Szmírnából elmenekülve, a minap Debreczenbe érkeztek és ott fognak tartózkodni rokonaiknál. A menekültek a következőkben mondták el menekülésük történetét:

— Két héttel ezelőtt török lovascsapat jelent meg Szmírnában, ahonnan egy-két nappal előbb már kivonultak a görögök. A török csapatok igen fegyverkeztek, soraikban igen sok az idegen nemzetiségű katona. Két napja lehettek a törökök már Szmírnában, amikor a városban tűz keletkezett. A tűz az örömmény templom környékén lobbant fel és az erős déli szél csakhamar szétvitte a városban. A tűz óriási pánikot idézett elő, a lakosok fejvesztetten menekültek. Voltak, akik a tengerpart felé szaladtak, mások a város még éppen maradt részében igyekeztek menedéket találni. A tűz oltásáról az örületes felfordulásban beszélni sem lehetett. Az örmény és görög negyed teljesen a lángok martaléka lett. Róma égése nem lehetett borzalmasabb, mint Szmírna pusztulása. Üzletek, szőnyegházak, banképületek, hivatalok, paloták, miud porráégték. Szmírna ma már romokba hever, a lakosságnak mindene odaveszett. A görög katonaság kivonulása után angol hadihajók jelentek meg a kikötők előtt, de ezek csupán az angol alattvalókat vették fel. Benünket egy olasz cirkáló mentett meg és nyolc napi utazás után Pireuszt, Korfut, Brindizit és Barrit érintve jutottunk el Triesztbe, innen pedig Debreczenbe.

A Debreczenbe került szmírnai családát a városban mindenütt a legszívesebben vendégszeretettel fogadták.

Karai

napelőt

válható

Princes

brózia

A Csok

jókedy

Emil és

a kelte

tulsebes

utjukba

számu

sem tud

haladó

mulva

zés. A

autó old

dorjává

szintén

nek, ma

fént sem

Mikol

Beograd

delem é

Beograd

koronata

kapesola

Kitosz

éjjel 11

tettesek

városi k

uteában

szobát

mennyi

azonkivü

készpénz

főrök. A

bájában

hallett é

vette ész

dult a r

A

ülése. A

grémium

lést tan

az árul

gyaltak

hogy egy

eket jel

egyelőre

árubéjele

lése felöl

az erre

kezik.

Elhalas

előadását

tősege kö

nás Misa

holnapra

előadását

miatt el

kat 25. 2

Az előre

sen érve

Vizond

kül. A r

mében M

meggyez

sági for

jából egy

nak. Mag

dást telj

arra szá

szempont

lón jár

ban mai

megállap

tok kép

román v

val. A n

külügyi

kéri, hog

got a rou

Külföl

kat, esek

san és ol

kereki Né

HIREK

Karambol a Gizella-parton. Tegnapelőtt este könnyen végzettsé válható összeütközés történt a Princessa Jelena-parton, az Ambrózia cukorkagyár épülete előtt. A Csobanthy-féle autót a két, kissé jókedvű soffőr, névszerint Jónya Emil és Szabó József vezette, akik a kellő elővigyázatosság nélkül tulsebesen hajtottak. Véletlenül utjukba került Zsukov Lázár 10-es számú bérkocsis, aki sehogyan sem tudott kitérni az egyenetlenül haladó autótól. Néhány pillanat múlva bekövetkezett az összeütközés. A nagy sebességgel haladó autót oldalba kapta a kocsit és pozdorjává törte. Az autó elülső része szintén összetört. Ugyan a soffőröknek, mint a bérkocsisnak nem történt semmi bajuk.

Mikor ül össze a koronatanács. Beogradból jelentik: Arzén fejedelem és Jelena hercegnő tegnap Beogradba érkeztek. Érkezésüket a koronatanács összehívásával hozzák kapcsolatba.

Kifosztották a lakást. Tegnap éjjel 11 óra tájban eddig ismeretlen tettesek betörték Arsinov Zsiva városi kézbesítőnek a Szarajevskateában lévő lakásába. Az utcai szobát teljesen kifosztották, nagymennyiségű ruha- és ágyneműt, azonkívül Arsinov megtakarított készpénzét magukkal vitték a befőrök. Arsinov a lakás hátulso szobájában aludt, semmiféle zajt nem hallott és a betörést csak ma reggel vette észre. Feljelentésére megindult a rendőrségi nyomozás.

A kereskedők grémiumának ülése. A kereskedők és iparosok grémiuma tegnap este 6 órakor ülést tartott a Lloydban, amelyen az árubejelentések ügyében tárgyaltak és úgy állapodtak meg, hogy egyelőre csak a gabonaneműket jelentik be, mert arendelet egyelőre csak így intézkedik. Az árubejelentések mikénti eszközése felől csak akkor döntenek, ha az erre vonatkozó utasítás megérkezik.

Elhalasztották a Mágus Miska előadását. A vasutasegyesület vezetése közli velünk, hogy a Mágus Miska című operettnek mára, holnapra és vasárnapra hirdetett előadását a közbejött akadályok miatt elhalasztották. Az előadásokat 25., 26. és 27-ikén tartják meg. Az előreváltott jegyek természetesen érvényben maradnak.

Viszonosság — viszonnosság nélkül. A portorosei egyezmény értelmében Magyarország és Románia megegyeztek abban, hogy a gazdasági forgalom megkönnyítése céljából egész évre szóló vizumot adnak. Magyarország a megállapodást teljesítette, miután jogosan arra számított, hogy a viszonnosság szempontjából a románok is hasonlóan járnak el. A románok azonban mai napig nem teljesítették a megállapodást. A magyar vállalatok képviselői napokat töltenek a román vizum beszerzése alkalmával. A magyar érdekképviselőt a külügyi kormányhoz fordult, ahol kéri, hogy biztosítsa a viszonnosságot a román vizum beszerzésénél.

Külföldi kifizetéseket, átutalásokat, csekk- és váltavételeket gyorsan és olcsón közvetít a Nagybecskerekéi Népbank R.T. — Telefon 62.

Közvetlen vonatösszeköttetés Bácska és Bácska között.

Uj vasutvonalat építenek Orlovát és Titel között. A kereskedelmi kamara intervenciója.

— 'A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, okt. 12.

Már évek óta foglalkoznak az illetékes körök azzal a tervvel, hogy a Bácska és Bácska között, annak déli részén közvetlen vasuti összeköttetést létesítsenek. A kereskedők és iparosok, valamint a bácsági és bácskai nagyvállalatok, gyárak többszöri sürgetésére és intervenciójára végre tavaly komolyabb hajlandóságot mutattak felsőbb helyen is a terv keresztülvitelére, hosszú halogatás, huza-vona után pedig még tavaly nyáron elkészültek a tervek, amelyek Orlovát és Titel között építendő rendszeres nyomtávú vasutvágányra szólnak.

A vasuti vonal mindössze tizen-nyole kilométer volna. Megépítése nem járna óriási kiadásokkal, mert a munkálatoknál felhasználhatnák a Németországból kapott és a közeljövőben esedékessé váló vasuti anyagokat. A tervek szerint a Bácskába haladó vonat közvetlenül Orlovátnál térne el Titel felé, ahol az átjáró vashíd előtt volna a megállóhelye. A hidon a vonat nem haladhat át, mert bár azt építése idején vasuti hídnak készítették el, az újabb mérnöki vizsgálat megállapította, hogy erre a célra ha-

nem is éppen alkalmas, de kevésbé teherbíró volta miatt kockázatos. Az új vasuti állomást tehát a titeli vasuti híd előtt építenék. A közönség gyalog tenné meg ezt a rövid utat a jelenlegi titeli állomásig, ahonnan közvetlen vonat visz Novi Sad és Subotica felé. Természetesen a Beeskerekről Panesevo felé haladó személyvonat, ugyancsak a Panesevóról Beeskerek felé közlekedő vonatnak csatlakozása lesz Titel felé s így érthető el majd, hogy Beeskerek és Délbá-nát nagyszerű vasuti összeköttetést kap Bácska déli részével és Beograddal, ami nemcsak a személyforgalom, hanem a rövid és gyors szállítás révén a kereskedelemre nézve is nagyfontosságú.

A bácsági kereskedelmi és iparkamara vezetősége átértve az építendő vasutvonal jelentőségét, elhatározta, hogy akciót indít a terv keresztülvitele érdekében. A kamara a tegnapi napon feliratot intézett a kereskedelmiügyi miniszterhez, hogy járjon közben a közlekedésügyi minisztériumban a vasutvonal érdekében és sürgesse meg a munkálatok megkezdését.

Sátoros ünnep. A zsidók sátoros ünnepének utolsó napja péntek este kezdődik. Az istentiszteletek sorrendje a következő: Péntek este egyegyed 6 órakor, szombaton a reggeli ima fél 7. Muszáf-ima hit-szónoklattal és Maskirral (a halottakról való megemlékezés) d. e. fél 10 órakor, szombat este körmenet a tóratekeresekkel fél 6 órakor, vasárnap délelőtt 10 órakor.

Vonatkarombol a Beograd—zagrebi vonalon. Zagrebból jelentik: A Zagreb és Beograd között közlekedő gyorsvonat első kocsijának kerekéi Petrovselonál sinhibba miatt kiestek. Szerencsére komolyabb baj nem történt. — Tegnap ugyanezen a részen egy tehervonat három első kocsija felborult. Emberéletben nem esett kár. Az anyagi kár jelentéktelen.

Leégett egy suboticiai butorgyár. Suboticiáról jelentik: Tegnap este fél nyolc órakor a Káics-féle suboticiai butorgyár épületében tűz ütött ki. A tűz az emeletes épület felső dolgozó helyiségében tört ki, ahonnan átterjedt a fahulladékokkal és forgáccsal telt padlásra és a butorokkal megrakott földszinti helyiségre. A tűz ugyszólván percek alatt továbbterjedt, úgy hogy amikor a tűzoltóság megjelent, az épület már teljesen lángokban állott. A kár valószínűleg több millióra rug.

Német operettet adnak elő a színházban. A beeskerekéi tűzoltó-testület folyó hó 21-én és 22-ikén színelőadást rendez a városi színházban. Ez alkalommal színe kerül Eysler három felvonásos operettje a „Warum geht's denn jatz?” Szövegét Jakobsen Lipót és Bodanszky Róbert írta. A darab kitűnő szereposztásban megy s az eleve ga-

rancia arra, hogy a siker meglesz. Az előadást 28-ikán és 29-ikén megismétlik.

Beszűntetik a Beograd—Wien közötti személyszállító hajóközlekedést. Beogradból jelentik tudósítónk: A Beograd és Wien között közlekedő személyszállító hajó a beállott hideg miatt október 16-ikán indul az idén utoljára Wienbe.

A mézárások egyesülete. A „Torontál” legutóbbi számában megírtuk, hogy a mézárások egyesületét alapították a vágóhidon betegség miatt eldobzott állataik megterítése céljából. Hírünknek ez a kitétele téves, mert a segélyező egyesület már régebb idő óta fennáll és a vasárnap alakult egyesület általában a mézárások védelmét tűzte ki programjául.

Beograd építkeznek. Beogradból jelentik tudósítónk: Beogradban tegnap kezdették meg a „Ruszi Cár” konyhája című régi földszintes étterem épületének lebontását. A rozoga ház helyébe modern ötemeletes palota kerül.

Egy bácsági származású pénzügyminiszter temetése. Beogradból jelentik tudósítónk: Ma temették el Beogradban dr. Pacsu Lázár volt szerb pénzügyminisztert, aki 1904-től 1915-ig foglalta el a miniszteri széket. Dr. Pacsu bácsági származású. Csurog község szülötte. 1893-ban egy külföldi utja alkalmával ismerkedett meg Pasittyal, aki Beogradba hívta. 1915 telén halt meg Vrnyacska Banyában, ahonnan most özvegye holttestét Beogradba szállította és diszes kriptába temettette el.

Női nemez- és velour-kalapokban nagy választék érkezett Bukovác István divatruházába, Veliki Beeskerek, Kralja Petra trg. (Főtér).

Beograd — a drágaság ellen. Beogradból jelentik tudósítónk: Beograd város tanácsa elhatározta, hogy szakszabotázatot választ a kenyér árának hetről-hétre való szabályozására. A bizottság tegnap ült össze és a fehér kenyér árát hat dinarban, a feketét pedig öt dinárban állapította meg.

Mindazon ismerőseinknek és jóbarátainknak, kiktől nem bucsuzhattunk el, ezuton mondunk Istenhozzádot. — Szűszner Károly és neje.

Ir csendélet. A Montjoy-erődben fogvatartott ir felkelők megtámadták az őrségüket, akikől elszedték a fegyvereket, majd az őrség segítségére siető készültséggel harcba keveredtek. A küzdelemben két őrmeghalt és többen megsebesültek. A főkelők mindazonáltal nem tudtak elmenekülni.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöz: Nagybecskerekéi Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon: Pénztár 16. — Vezérigazgató 52.

Hajdan diszkardot adtak, most — repülőgépet. Kalkuttából érkezett jelentés szerint az indiai kaliforniai bizottság elhatározta, hogy Kemal pasának egy repülőgépet küld diszajándékkul. A repülőgép oldallapjain a győzelmes harcok egyes kimagaslóbb részleteit tüntetik fel. A légszavar babérvélszerű szárnyait arannyal szegélyezték. A gép alsó részén, felszállás alkalmával Törökország címere és a Kemal család címere lesz látható.

Halesont nélküli fűzők, melltartók, mellfűzők, orvosi rendelésre haskötők a legjobb minőségben készülnek Arnstein Józsa fűzőszalonjában Veliki Beeskerek, Alexandrova u. 22. Régi fűzők alakítását is vállalom.

Csillárokat, orvosi műszereket és minden egyebet nikkelez és galvanizál Krausz, Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Az asszonyi könnyek a tudomány megvilágításában. Londonból jelentik: A brit tudományos társulat legutóbbi ülésén Sir Charles Cherrington neves orvos az asszonyi könnyekről tartott érdekes előadást. Abból indult ki, hogy felki felindulások sokkal erősebben veszik igénybe a testet, mint a fizikai munka.

— Az idegek érzékenysége — folytatta az orvos — gyakran erős felindulásokhoz vezetnek s ez az érzékenység kívül esik az ember akaratán. Példának okáért képtelenek vagyunk arra, hogy szívünk dobogását gyorsabbá tegyük, vagy meglássuk. De ha felizgatódunk, akkor magától jelentkezik ez a tünet. Könnyen izguló emberek tehát sürűben veszik igénybe a testi szervezetüket, anélkül, hogy ez ellen valamit tehetnének. Ez a túlzott mértékben való igénybevévés természetesen kimeríti a szervezetet és e kimerültség nyomán lehangoltság keletkezik. Amikor azonban a kimerültség bizonyos fokot ér el, ugyanakkor könnyek is jelentkeznek. Nos, mintahogy az asszonyok érzékeny lelkületük következtében inkább alá vannak vetve ilyen izgalomnak s minthogy testi szervezetük ellentálló képessége is kisebb mint a férfiaké, ennek az a

természetes folyamán, hogy gyorsabban merülnek ki és a kimerülés egyik tünete, a könny, szintén gyorsabban jelentkezik. Ezzel lehet megmagyarázni azt, hogy az asszonyok inkább hajlamosak a sírásra, mint az erősebb nem képviselői. Azt is megfigyelték, hogy manapság az asszonyok többet könnyeznek, mint régebben. Ennek is meg van a magyarázata. A modern élet sokkal intenzívebben nehezíti az idegekre, mint évtizedekkel vagy évszázadokkal ezelőtt. S minél inkább emancipálódik a nő, annál inkább ki van téve az idegkimerülésnek és a könnyezésnek. Sir Charles az asszonyok rovására írta azt a körülményt is, hogy képtelenek erejük nagyságát megbecsülni. Nem tudják, mikor hagyják abba a munkát, vagy a szórakozást. Addig strapálják magukat, amíg csak mozogni tudnak és addig táncolnak, amíg a zene szól. Ha munkacsejükhöz lehetőségeit jobban meg tudnák mérni, bizonyos, hogy kevesebbet kellene sírniok.

A szerkesztésért felelős: Juhász Ferenc.

232/921. szám.

1785

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó, az 1881. évi LX. t.-c. alapján a kovini járásbírósnak 232/921. sz. ítélete következtében dr. Bartulov Gáspár kovini ügyvéd javára, a végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyben meghirdetem, hogy fenti ítélet következtében a kir. járásbírósnak helyiségében lévő 220494. sz. Remington-féle írógép, amely 1500 dinárra becsültetett fel, nyilvános árverésen el fog adni.

Ezen árverés a kovini járásbírósnak 232/921. sz. ítélete alapján 560 dinár 35 parában megállapított közösség megszüntetési költség kielégítése végett 1922-ik évi október hó 23-án d. u. 3 órakor (a helyszínen), a kovini járásbírósnál fog megtartatni. Ezen árverésen résztvenni óhajtok azzal hivatnak meg, hogy ezen ingóság az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai szerint a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is, el fog adni. A vevő a vételárat készpénzben köteles kifizetni.

Amennyiben ezen ingóságra felülfoglaltatók kielégítési jogot nyertek, úgy ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §-a értelmében javukra is elrendeltetik.

Kovin, 1922 október hó 6-án.

Zita s. k.,

bírósági végrehajtó-helyettes.

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Mindennemű cipőket

a régi árnaknál

10-40% -al olcsóbban

ad el 1784

a „BATA”-cég.

Elsőrendű bécsi gyártmányú **új zongorák érkeztek** a legjobb békebeli anyagból. Épügy mindenféle hangszerek, azok kellékei és friss, legjobb német és olasz húrok.

Finom régi és új saját készítményű mesterhegedűk, bógók és tamburák nagy választékban.

Lenhardt Antal első bányai hangszerkészítő Veliki Beeskerek, Fő-utca.

Október hó 10-től

kezdődőleg nagymennyiségű

maradékot

(Restlit) fogok eladni a

„Mennyasszonynál”

mindennemű kézműárt (manufaktúr) jelentékenyen **leszállított árban**. Felhívom a t. vevőközönség b. figyelmét erre azzal, hogy ezen alkalmat használja fel addig, amíg a készlet tart. A „Mennyasszony” a legdivatosabb manufaktúrát is mérsékelt árban árusítja.

1775

Pera Radovanovity

a „Mennyasszonyhoz.”

Egy-irodakissasszony

azonnal felvétetik. Aki a szerb nyelvet írásban és szóval bírja, előnyben részesül. Jobb házból való nagyobb leányok a dobozgyárban felvétetnek. 1778

Schneider János dobozgyára, Obala Princeza Jelena (Gizella-part) 6.

Nagyobb mennyiségű kiselejtett

régi zsák

eladó a 1783

Nagybecskerek tengerifeldolgozó és olajgyár Rt.-nél (Bégamalom).

Célm korán megvásárolni.

Ismeretség hiányában levelezni óhajtanék vidéki vagy helybeli urleánnyal. Husz éves, keresztény, vagyonos fiatal ember vagyok. Előkelő állásom van. Leveleket „JÖVŐ” jelige alatt kettős borítékban a „Torontál” kiadóhivatalába kérek. 1779

Egy 6 HP Adám-féle fekvő

benzinmotor

azonnal eladó. 1781

Bővebbet: CSÖKÁS ANTAL gépjárműműhelyében Veliki Beeskerek, Knez Milešina (Niczky) utca 4 szám alatt.

Két nagyobb helyiség fűtésére alkalmas

kályha

és egy nagyobb iróasztal eladó.

Megtekinthető 11-12 óra között a református lelkészlakon Kalvinszka (Kálvin) utca 2. sz. a. 1777

Eladó

Dzomboljon

egy lebontott, volt

Bohn téglagyár területe

a vasut mellett, iparvágány-nal, határforgalmi rakterületnek különösen alkalmas, cca 5 hold szántó és házhely és cca 12 hold kibányászott terület

Közelebbet

Bohn téglagyárnál

Dzomboljon. 1727

VRSAC és vidékén HIRDE-TÉSEKET a „TORONTÁL” részére felvesz 933

GRÓB IENŐ

hírlap hirdelési iroda, VRSAC.

Elsőrendű

Weifert-féle

barnasör

ismét kapható

Hiller, Steinitzer és Tsai cégnél Veliki Beeskerek. Telefon 58.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Beeskerek.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.